

RAADSMEDEDELING

Aan: Gemeenteraad
Van: College van burgemeester en wethouders
Zaaknummer:
Datum collegebesluit:
Afdeling: Staf
Portefeuillehouder: Jorrit Eijbersen

Onderwerp Beantwoording vragen Samen Hellendoorn verlagen aantal asielzoekers

Wat past / draagkracht

De vraag is, wat **past** bij onze gemeente Hellendoorn op de beoogde locatie en is dit naar draagkracht, met als vervolgvraag: wat is de definitie van **draagkracht**?

Draagkracht is door u als gemeenteraad opgenomen als criterium in het toetsingskader asielopvang gemeente Hellendoorn. In het toetsingskader staat over draagkracht het volgende:

Realisatie van asielopvang heeft impact op de omgeving. Het is van belang dat de gemeente een inschatting maakt van de mogelijke impact voor omwonenden door te kijken naar draagkracht. Eén van de maatstaven die hierbij gehanteerd wordt is de verhouding tussen de schaal van de opvang en de schaal van de omliggende bewoning.

Draagkracht - in de context van onze zoektocht naar een geschikte locatie voor een azc - verwijst naar het vermogen van een kern, wijk of omgeving om de komst van een azc te kunnen opvangen en integreren, zonder dat dit leidt tot onevenredige druk op de bestaande sociale, economische en maatschappelijke structuren. Bij de beoordeling van mogelijke locaties van het azc hebben we bij het criterium draagkracht gekeken naar factoren zoals de sociaal-economische opbouw van de omgeving.

Het college is van mening dat de Kruidenwijk, met naar schatting 6000 - 7000 inwoners en een eigen (bescheiden) winkelcentrum, over voldoende draagkracht beschikt. De andere kernen (buiten Nijverdal en Hellendoorn) zijn veel kleiner in inwonertal en aangenomen mag worden dat daar een AZC met 200 mensen aanzienlijk meer impact zou hebben.

KRUIDENWIJK

Na onderzoek naar kansrijke locaties voor een AZC is een duidelijke voorkeur gegeven aan de locatie Noordelijke Hoofddijk nabij de Kruidenwijk. Het AZC zal plaats bieden aan maximaal 200 asielzoekers.

Tijdens de informatiebijeenkomsten is meerdere malen de vraag gesteld om het aantal asielzoekers te spreiden en op de locatie van de Noordelijke Hoofddijk geen of maximaal 100 asielzoekers op te nemen. Hoe denkt het college hierover?

De gemeenteraad heeft een maximumaantal van 200 bewoners vastgesteld. Dit aantal is een van de uitgangspunten geweest bij het zoeken naar een geschikte locatie.

Mensen die in een azc wonen, hebben begeleiding nodig. Volgens het COA is dit met meerdere kleine locaties moeilijker te organiseren. Ook de veiligheid op en rondom een azc en de organisatie van activiteiten en het regelen van personeel kan met één locatie

(met een ondergrens van minimaal 150 bewoners) volgens het COA beter worden gewaarborgd. Daarom heeft het college, ook op advies van het COA, gekozen voor één locatie.

Bij kleinschalige asielopvang (50-150 asielzoekers) zal er volgens het COA meer van de gemeente gevraagd worden als het gaat om faciliteiten voor de asielzoekers. Denk hier bijvoorbeeld aan het organiseren van zorg en onderwijs. Dit moet de gemeente dan organiseren met de sociale partners.

Met een azc van 200 bewoners wordt alles georganiseerd door het COA. Met dit aantal komt de gemeente ook meer tegemoet aan de wettelijke plicht om voldoende opvangcapaciteit te bieden.

Asielzoekers

Asielzoekers hebben recht op medische zorg. Bijvoorbeeld een bezoek aan de huisarts, verloskundige of het ziekenhuis. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) organiseert en financiert de zorg aan asielzoekers. Naast de medische zorg verzorgt het COA opvang en begeleiding op het gebied van onder andere taallessen, integratie, cultuur, opleiding en werk.

Organiseert en financiert COA bovenstaande taken aan asielzoekers ook bij een aantal van maximaal 100 asielzoekers?

Voor beantwoording van deze en volgende vragen is contact gezocht met het COA.

Volgens het COA zijn twee vormen van reguliere kleinschalige asielopvang mogelijk. De eerste vorm is wanneer er een azc is op maximaal 45 minuten reizen met het openbaar vervoer. Dan is er een zogeheten azc-dependance mogelijk. Voor Hellendoorn hangt dit volgens het COA af van de ontwikkelingen in een aangrenzende gemeente. De tweede vorm is een kleine, zelfstandige locatie.

Bij een azc-dependance gaan bewoners voor begeleiding, zorg, taallessen, recreatie etc. naar de hooflocatie. Het COA controleert regelmatig de kamers. De gemeente regelt dan het onderwijs. Of het mogelijk is om een azc-dependance te ontwikkelen in de gemeente Hellendoorn, hangt af van de ontwikkelingen binnen de asielopvang in de aangrenzende gemeenten.

Bij een kleinschalige zelfstandige locatie zorgt het COA voor een ambulant begeleidingsteam dat de locatie bezoekt. Er moeten dan afspraken gemaakt worden over het gebruik van gemeentelijke voorzieningen, zoals sportvelden. De gemeente is hierbij verantwoordelijk voor zorg en onderwijs.

Beveiliging

Beveiliging op het AZC terrein, blijft dit de verantwoordelijkheid van de COA, ook bij het aantal van maximaal 100 asielzoekers?

*Het COA laat weten dat bij een maximumaantal van 100 bewoners (zowel bij een azc-dependance als bij een zelfstandige locatie) er **geen** beveiliging aanwezig is. Vanaf 100 bewoners organiseert het COA beveiliging in overleg met de gemeente. Hierbij wordt maatwerk toegepast.*

Is beveiliging buiten het terrein van het AZC een verantwoordelijkheid van de Gemeente cq politie, en zo ja wie betaalt de kosten?

Ja, de beveiliging buiten het terrein van een asielzoekerscentrum valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente en de politie. De politie is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in de gehele gemeente, inclusief de omgeving van een

azc. Dit is onderdeel van hun reguliere taak om de veiligheid van inwoners te waarborgen, ongeacht de locatie.

Indien de gemeente besluit extra boa-capaciteit in te zetten, komt dit voor rekening van de gemeente.

Medische Zorg

De huisartsen in de wijk hebben hun bezorgdheid geuit over het aantal van 200 asielzoekers. Bij 200 asielzoekers ligt de medische zorg bij het COA. Hoe is dit geregeld bij een aantal van 100 asielzoekers in relatie met de opvattingen van het GZA (GezondheidsZorg Asielzoekers) dat aangeeft op vrijwel elke COA opvanglocatie een gezondheidscentrum te hebben waar de asielzoekers terecht kunnen voor een afspraak met een zorgprofessional zoals de doktersassistent, verpleegkundige, POH_GGZ of huisarts.

De vraag is, komt in het AZC aan de Noordelijke Hoofddijk bij een aantal van maximaal 100 asielzoekers ook een GZA gezondheidscentrum?

Bij een maximumaantal van 100 asielzoekers komt er geen GZA gezondheidscentrum op het azc. Dit heeft het COA ons laten weten.

Wanneer het mogelijk is, zullen de asielzoekers bij een azc-dependance naar de hoofdlocatie gaan. Bij een kleine, zelfstandige locatie is de gemeente verantwoordelijk voor het organiseren van de zorg.

Als de gemeente Hellendoorn besluit zelf de regie over te nemen, en er geen GZA gezondheidscentrum komt, hoe denkt de gemeente de huisartsen te ontzorgen?

Als het aan het college ligt, dan wordt de regie niet overgenomen. Onder andere omdat dan alle faciliteiten, inclusief de medische zorg via GZA, door het COA op een professionele en efficiënte manier worden georganiseerd.

Wanneer de gemeente zelf de regie overneemt, dan zou dit kunnen leiden tot een extra belasting van de gehele eerstelijns zorg, waaronder de huisartsenpraktijken. Het COA en GZA zijn specifiek toegerust om medische zorg voor asielzoekers te organiseren, waardoor de druk op lokale zorgverleners zoals huisartsen niet toeneemt. Als de gemeente zelf de regie zou voeren, zouden we op zoek moeten naar aanvullende oplossingen om de huisartsen te ontlasten. Vanuit de huisartsen is al aangegeven dat zij dit er niet bij kunnen doen.

In het geval de gemeente Hellendoorn besluit om maximaal 100 asielzoekers op te nemen op de beoogde locatie, dient de gemeente de regie dan over te nemen. En zo ja welke ondersteuning biedt het COA?

Als het maximumaantal bewoners naar beneden wordt gebracht tot 100 asielzoekers, dan kan de gemeente in overleg met het COA over de mogelijkheden van kleinschalige asielopvang. Dit zal dan een samenwerking zijn tussen de gemeente en het COA.

Een gemeente kan volgens het COA ook volledig zelf een azc exploiteren. Dit betekent dat wij dan alles zelf moeten organiseren. Wij worden dan volledig verantwoordelijk voor de asielopvang. Wel blijft het COA dan verantwoordelijk voor het plaatsen van de asielzoekers. Dit zal volgens het COA 'een afspiegeling van de landelijke instroom zijn'.

Mocht de gemeente Hellendoorn de regie overnemen, hoeveel, en welke ambtelijke ondersteuning is nodig, en heeft dit financiële gevolgen voor de gemeente Hellendoorn?

Dit is niet in kaart gebracht. Er moet in ieder geval extra capaciteit worden ingezet; zowel kwantitatief als kwalitatief is hier nu geen personeel voor. Of de vergoeding die de gemeente hiervoor zou ontvangen toereikend is, moet nader onderzocht worden.

Wat is de voorkeur van het college voor wat betreft het aantal asielzoekers van 200 versus 100 en waarom?

De gemeenteraad heeft besloten een maximumaantal van 200 asielzoekers op te laten nemen in het toetsingskader. Met dit aantal komt de gemeente voor een groot deel tegemoet aan de wettelijke plicht vanuit de spreidingswet om voldoende opvangcapaciteit te bieden.

Los van deze wettelijke taakstelling vindt het college het belangrijk dat de gemeente maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt. Het college vindt het belangrijk om een veilige plek te bieden aan mensen die alles hebben moeten achterlaten om oorlogsgeweld, discriminatie of terreur. Deze mensen wil het college opvangen op een manier en schaal die past bij onze gemeente. Met een maximumaantal van 200 dragen wij volgens het college op een gepaste manier bij aan een oplossing voor het opvangvraagstuk, waarbij het COA zorgdraagt voor een volwaardig azc.